

LÄHTEÜLESANNE

1. KOOSTADA

Leidissoo looduskaitsealal ja Suursoo-Leidissoo hoiualal loodusliku veerežiimi taastamise projekt.

Rahastus: Taastamistööd viiakse läbi RMK poolt koostöös Michael Succowi ja PlanBe sihtasutustega

Paiknemine: Lääne maakond, Lääne-Nigula vald. Suurraba skv, Tammetõru skv, Sendri pv, Vallipää pv, Kürema pv, Änniste pv.

Objekt paikneb riigimaa katastriüksustel: 44101:001:1271, 52001:001:0967, 52001:001:1011, 52001:001:1013, 52001:001:1014, 52001:001:1015, 52001:001:1018, 52001:001:1019, 52001:001:1022, 52001:002:0168, 52001:002:0169, 52001:002:0173, 52001:002:0176, 52001:002:1090, 53101:001:0600, 53101:002:0581, 55201:001:0852, 55201:001:0853, 55201:001:0859, 55201:001:0860 ja 55201:001:0867.

Objekt hõlmab eramaa katastriüksusi: 52001:001:0513, 52001:001:3382, 52001:001:4220, 52001:001:4255, 52001:002:1113, 52001:002:1660 ja 55201:001:1260.

Objekti (tööala) pindala: 802 ha.

Objekti kraavivõrgu pikkus: ligikaudu 72,5 km

Alaga seotud maaparandussüsteemid:

Objekt kattub osaliselt maaparandussüsteemiga Viluvere II 5110390020120/001.

Objektil paikneb MPS eesvool Nõva MK-49 4110370030080/001.

Objekt külgneb maaparandussüsteemidega: Viluvere I 5110390020110/001, Viluvere II 5110390020120/001, Nõva MK-49 4110370030080/001, Inka-Laane (TP-601) 4110370030050/001.

2. EESMÄRK

- 2.1. Luua eeldused sookoosluste ja mõjutatava ala soostuvate- ja soometsade loodusliku hüdroloogilise režiimi taastumiseks.
- 2.2. Luua eeldused ja aidata kaasa sihtkooslusele iseloomuliku taimestiku liigilise koosseisu ja struktuuri säilimisele ning kujunemisele arvestades võimalusel kaitsealuste liikide elupaiga eelistustega.

3. UURIDA

- 3.1. Kõikidel aladel mõõdistada kraavid ja kraavivallid.

- 3.2. Kaardistada kraavilõikude seisund lähtuvalt nende võimest mõjutada ümbritseva sookoosluse veetaset, võttes aluseks järgnevad kraavide seisukorra hindamisklassid:
- a) **Funktsioneeriv kraav:** kraav on vähemalt 0,5 m sügav, säng on voolutakistustest hoolimata lahti ning juhib vett soost välja. Lähitulevikus (10 aastat) pole ette näha kraavi kuivendava funktsiooni olulist vähenemist.
 - b) **Amortiseerunud kraav:** kraavis esineb voolutakistusi sellisel hulgal, et vee äravool kraavi kaudu on episoodiline. Kraavi toimimiseks piisab voolutakistuste eemaldamisest. Siia alla käivad ka muidu lahtised, kuid koprapaisutusega hetkel suletud kraavid. Ümbritseval alal on näha tugev kuivenduse mõju ning taassoostumine pole uuesti alanud.
 - c) **Kinnikasvanud kraav:** kraav on vähemalt 80-90% ulatuses lausaliselt täis kasvanud (näiteks turbasammalt), kohati on maastikul raske tuvastada. Kuivendav mõju praegusel ajahetkel väga väike. Tüüpiliselt toimub taassoostumine juba kraavi vahetus naabruses.
- 3.3. Urida kraavipõhja setete iseloomu vähemalt 0,5 m sügavuseni, et selgitada välja turbakihi olemasolu ja iseloomu kraavi põhjas. Proovidega peab katma eri kõrgustel paiknevad kraavid või kraavide osad. Proove peab võtma mullasondiga sagedusega vähemalt 1 proov jooksva kraavikilomeetri kohta.
- 3.4. Hinnata ja kirjeldada planeeritud tegevuste võimalikku mõju projektialadest väljapoole jäävatele maadele, taristule ja infrastruktuurile.
- 3.5. Urida ja anda hinnang tööde teostamiseks vajaliku infrastruktuuri olemasolule ja seisukorrale.

4. PROJEKTEERIDA

- 4.1. Projekteerida koostöös Tellijaga kraavide sulgemine erinevatel viisidel, et need ei toimiks edaspidi veejuhtmetena.
- 4.2. Projekteerida Tellija poolt ette antud piirides ja mahus projektialale ja selle lähiümbrusesse jäävate puistute kujundusraied.
- 4.3. Projekteerida vajadusel, st kui see takistab projektialal asuvate kraavide sulgemist, täiendavad veejuhtmete sulgemised või ümbersuunamised, taotledes selleks vajadusel nõutavad tingimused ja kooskõlastused.
- 4.4. Projekteerida töö teostamiseks vajalikud infrastruktuuri tööd.

5. ERITINGIMUSED

- 5.1. Tööd toimuvad kooskõlas Suursoo-Leidissoo hoiuala ja Leidissoo looduskaitseala kaitse-eeskirja ja kaitsekorralduskavaga.
- 5.2. Töö teostaja peab korraldama (sh protokollima) vähemalt 3 töökoosolekut projekteerimise ajal. Esimene koosolek tuleb korraldada enne uurimustööde algust, teine uurimustööde tulemuste tutvustamiseks ja lahenduse arutamiseks, kolmas projekteeritud lahenduse arutamiseks. Vajadusel peab olema valmis korraldama täiendavaid töökoosolekuid tellija nõudmisel.
- 5.3. Projekteerija peab korraldama projekti avalikustamise koosoleku, sh tagama kutsete avaldamise kohaliku omavalitsuse ajalehtedes jm meedias 14 päeva enne koosoleku toimumisest ning tagama koosoleku protokollimise. Vajadusel võib tellija nõuda ühe täiendava avaliku arutelu korraldamist.
- 5.4. Tööde projekteerimisel peab tagama mõju puudumise taastamisalaga piirnevatele eramaadele juhul kui eramaa omanikud kavandata vaid tegevusi lihtkirjalikult ei kooskõlasta.

6. TINGIMUSED TÖÖDE PROJEKTILE

- 6.1. Projekt peab vastama RMK „Märgalade taastamise näidiskooseisule“.
- 6.2. RMK annab projekteerijale omapoolse sisendi (projekteerija ei pea neid osasid ise kirjutama) järgmistele RMK „Märgalade taastamise näidiskooseisule“ peatükkidele:
 - a) Ptk. 2.2 Taastamistööde eesmärk;

- b) Ptk. 4.5. Raied;
- c) Ptk. 6.1. Mõju looduskaitsele väärtustele.
- Sisend esitatakse projekterijale RMK poolt hiljemalt 45 päeva pärast uurimistööde üleandmist.
- 6.3. Projekt peab olema kooskõlas Looduskaitseaduse ning Maaparandusadusega ja neist tulenevate õigusaktide ja normdokumentidega.
- 6.4. Iga ala kohta koostatud projekt peab lisaks p. 6.1. nimetatud näidiskooseisu komponentidele sisaldama vähemalt järgmiseid tööalaga seotud aspekte;
- alal paiknevate kraavide ajalugu;
 - kraavide seisundi kaardistus vastavalt lähteülesandes toodud metoodikale;
 - kraavide sulgemiseks valitud lahenduste selgitused;
 - kavandatud raiete selgitused
 - kavandatud tööde mõju alaga külgnevatele maadele ja seal paiknevale taristule, infrastruktuurile;
 - tööde võimalikku negatiivset mõju leevendavad meetmed;
 - tööga seotud joonised ja kaardid peavad muuhulgas sisaldama kõikide sulgetavate kraavide pikiprofiile;
 - tööga seotud joonised peavad olema mõõtkavas 1:5000 ja looduses ei ole vajalik piktide paigaldamine.
- 6.5. Projekterimisel tuleb arvestada Keskkonnaameti, Lääne-Nigula Vallavalitsuse ning Põllumajandus- ja Toiduameti poolt lähteülesande kooskõlastamisel esitatud tingimustega (nende olemasolul) vältimaks tööde tulemusena tekkida võivat negatiivset mõju inimeste varale ja looduskaitsele väärtust omavatele objektidele ja liikidele.
- 6.6. Tööde projekt tuleb koostada kahes etapis:
- I etapis** teostatakse kraavide mõõdistus ja antakse hinnang nende seisundile. Hinnatakse kraavide sulgemise võimalikkust lähtuvalt kraavide ülesandest ülejäänud kuivendusüsteemi/de suhtes. Koostatakse uurimistööde aruanne. Uurimistööde aruandega koos tuleb esitada uurimistööde käigus projektalal liikumise kohta gps-seadmega salvestatud liikumisjälg.
- II etapis** koostatakse igale tööobjektile taastamistööde projekt. Selleks projekteritakse tööprojekti detailsusega kraavide sulgemine viisil, mis vastab kõige paremini konkreetse kraavi parameetritele. Konkreetsed lahendused otsustatakse koostöös RMK-ga. Projekti dokumentatsiooni ja kaartidele kantakse ka RMK poolt etteantud kujundusraie (kui on vajadus) mahud ja piirid.
- 6.7. Projekterimistööde uurimistööde aruanne esitatakse RMK looduskaitse spetsialistile kooskõlastamiseks.
- 6.8. Enne ametlike kooskõlastuste taotlemist Keskkonnaametilt ja omavalitsustelt tuleb esitada tööde projekt RMK looduskaitse spetsialistile ülevaatamiseks.
- 6.9. Tööde projekti kooskõlastamise asjasse puutuvate asutuste ja maaomanikega korraldab projekterija.
- 6.10. Projekti ekspertiisi korraldab RMK.

7. LÄHTEÜLESANDE LISAD

Lisa 1. Asendiplaanid

Lisa 2. Keskkonnaameti eelseisukoht

Lisa 3. Lääne-Nigula Vallavalitsuse seisukoht

Lise 4. Põllumajandus- ja Toiduameti seisukoht

8. TÖÖDE PROJEKT ÜLE ANDA

RMK looduskaitse osakonna looduskaitsetööde juhile kolmes eksemplaris paberkandjal ja digitaalselt, sh projekt tervikuna pdf formaadis ja projekti joonised georefereeritud pdf formaadis, kavandatud tegevused kihilise pdf formaadis, lisaks töömahtude ja -materjalide

tabelid MS Excel formaadis ja projekti kaardifailid Esri shape formaadis, vastavalt lepingus toodud tähtaegadele.

9. LÄHTEÜLESANDE KOOSTAS

RMK looduskaitseosakonna looduskaitsepetsialist Ants Animägi.

10. KOOSKÕLASTUSED

Kooskõlastused taotleda Keskkonnaametilt, Põllumajandus- ja Toiduametilt ning projektialale jäävate või tegevusest mõjutatud piirnevate kinnistute ning võimalike infrastruktuuride omanikelt. Teavitada kavandatavast tegevusest mõjutamata külgnevate kinnistute omanikke. Seisukoht küsida kohalikult omavalitsuselt.

30.09.2022
(kuupäev)

Ants Animägi
RMK looduskaitsepetsialist